

houden nogal van Bargoensche woorden", deelt men vriendelijk, zonder afkeuring, of waarschuwing mede.⁸² En Kollewijn, met zijn heiligen afkeer van „boekewoorden" en het „verschrijftalen", stelt gaarne vormen voor „met een plat tintje", die „toch veel in de beschaafde spreektaal worden gehoord", en dikwijls slechts „plat schijnen, als men ze voor 't eerst geschreven ziet".⁸³

In de syntaxis werd rechtstreeks weinig gewijzigd; dat er aan verscheidene veranderingen niettemin gewichtige syntactische gevolgen noodzakelijkerwijze verbonden waren, is duidelijk; vornaamwoorden, met naamvallen en buiging, grijpen te diep in bij den zinsbouw, dan dat het anders zou kunnen. Verder vergevoegde men zich met een eersten naamval te leveren: *de man die* (zei), bij den tweeden: *de man z'n* (verhaal),⁸⁴ en met een ietwat ziekelijke voorliefde voor *als* na comparatieven.⁸⁵ Bovendien waarschuwt men tegen „de zgn. aanvoegende wijs", die „slechts in enkele vaststaande wens- en berustingszinnen voorkomen" zou; maar een bijkomstig schijnende jongere opmerking erkent het veelzijdigste gebruik: een goede aanwijzing, hoe onjuist het uitgangspunt dezer taalbeschouwing is.⁸⁶ Overigens geeft men ook voor de syntaxis den regel: „schrijf zooals je in beschaafd gezelschap spreken zou"; en: „niet de logica beslist, maar eenvoudig het gebruik". Het is dan ook heel gemakkelijk; fouten tegen de syntaxis vindt men, behalve bij verwarde denkers, vooral bij de schrijftaal-menschen.⁸⁷ Dat men syntactisch zich ook aan geen ouderwetsch regelgezag wil storen, blijkt herhaaldelijk aan de practijk. Buitenrust Hetteema schrijft uitdagend „meest-lastigste"; de *Proeve*-makers zeggen, dat „dit alles aan 't logiese denken bevredigt", en een Kollewijniaansch Kamerlid vraagt: „*waarom of iets een revolutionnair werk is, ja of neen*".⁸⁸

Hoe onvrij de „grammaties geschoolde" Nederlander is, vergeleken met den man, die zich aan het juk der spraakkunst heeft ontworsteld, toont Kollewijn nog met een krachtig voorbeeld. Men vindt verwarring van *liggen* en *leggen* barbaarsch, en toch zegt men misschien tienmaal op een dag: „ik heb het hier zelf neergeleggen". Wie ze nog onderscheiden kan, hoeft ze niet te